

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны” 2007
© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыісьці да сваёй веры

Інтэрвію

Шаноўнае спадарожні! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага сьвятара айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці”. Артыкулы з гэтае кніжкі ўжо неўдольга час друкваліся на старонках мясцовай газеты “Грэка-Каталіцкая прэса” і мелі вялікі водгук у грамадстве. Сябры і прыяцельнікі ўніяцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае зборнік, каб напісанае настацелем баранавіцкага прыходу св. Миколая і Мятёда Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяцкі сьвятар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусьветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу “Навука і рэлігія”. Аўтар абвргаў савецкія тэзісы аб шкоднасьці рэлігіі, нясумяшчальнасьці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказаў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасьці былі веруючымі людзьмі. Традыцыі архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сёньняшнімі ягонымі пасьцежнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці” – гэта першы вопыт псіхалогічнага абагульненьня рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і сьвятары дэліканта абыходзяць, “пераканаўча” спасьляючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсьць у дэмакратычным грамадстве, але не ў нас. Трэба прызнаць, нажаль, уніяцкага сьвятара, які ў сваіх разважаньнях пра Бога і існасьць спалучае рэлігію і палітыку, псіхалёгію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтам смела казаць. Але на такі крок сёньня здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасьць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Перасьледаваньня на радзіме ардын-

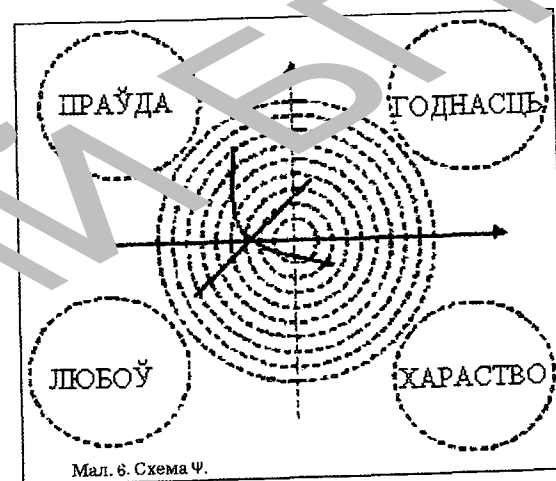
III.3. Тэапсіхалагічная канфесійнасць асобы

Сусвет, у якім жывём, як і пол альбо нацыю, мы не выбіраем. Хрыстос, народжаны ў Бэтлееме, не выбіраў вертэп гэтага свету - такім ён дастаўся ў спадчыну ад Айца. Тады Настаўнік направиў у гэты свет Аўгіевых канюшняў ратавальныя струмені Іарданавых водаў, амываючы сумленне учынкаў, сэнсы сардэчныя, чысціню цялесную. Фанетыка грэцкага слова "копрос" (kopros, прах, гной) і лацінскага "корпус" (corpus, цела) дыскурсуе тэму стварэння Адама з праху зямнога [Быц 2]. Як ад корпусу Аўгіевых канюшань, так і ад пабудовы гэтага свету мала што застаецца ў выніку ачышчальнага патоку любові і святасці.

Евангельскае нараджэнне з вышніх ад Духа Святога і Марыі Дзевы суправаджаецца вобразам "трох мудрацоў з усходу", якія асацыююцца з трыма формамі авалодавання сусветам: навукай, рэлігіяй, мастацтвам. Тры мудрацы прыносяць свае дары - "золата, ладан і смірну" у выглядзе адукацыі, свету і развіцця - у быццёвыя стаенкі выхавання і асабістага жыцця - "Немаўляткі мужчынскага роду" [Адкр 12, 5], г.зн. ісуса ў сэрцы веруючых. Мацер сусвету Богага - Хрыстоса - Царква звiла сваё Немаўлятка "тугімі плячюшкамі бяднасці і годнасці, паслушэнства, каб у свой час гэты Немаўлятка прамовіла новы сусвет, упакораны Словам і непакорны антыхрысту [Адкр 20, 6]. На сумніўнае пытанне "Калі гэта будзе?" Сам Ісус адказвае, што не калі, але дэ "дзе труп, туды збяруцца і арлы" [Лк 17, 37].

Загніваючы груп Вавілонскай вежы Тэратагена (монстра) распаўсюджваюць стойкавыя умовы быцця, неарганічныя "угнаенні" якога пасцвяцілі ўзросту псіхалагічнага немаўляці, чыё ўнутранае царства Божае [Лк 17, 21], як гарчычнае зерне, паступова набываючы моц магутнага дрэва, у якім птушкі нябесныя знаходзяць для сябе прытулак [пар. Мц 13, 31]. Птушкамі нябеснымі адуляюцца да нас пасланцы Бога Жывога, вестуны праўды, анёлы пад выглядам людзей Божых. "І будзе ён як дрэва, пасаджанае пры патоках водаў, лісце якога не жухне, і ўсё, што ён не рабіў, паснее" [Пс 1, 3].

Горныя струмені абмываюць стойла Немаўляці водамі чатырох сутнасцей - навукі і мастацтва, рэлігіі і права дзеля ўзрастання "пятай сутнасці" (quintessentia) - квінтэсенцыя -

Мал. 6. Схема П.

Я, сімвалізуемая кропкай перакрывавання. Крыж суадносна з іерогліфам П утварае поле даследавання розуму, перажыванняў, волі чалавека, з'яднанай з каранем быцця, пераймальнага гісторыі і логіцы Ізраіля. Гэтае перайманне сымбалізуецца вектарам ахіос, лінейнай функцыяй графіка, выяўляючага накіраванасць асобы "ўверх - управа" і яе дынамічную магутнасць, якая сімвалізуецца гіперпарабалічнай функцыяй псіхалагічнай культуры. (Мал. 6. Схема П.)

З дапамогай графіка паняцце "іспінная Царква" разглядаецца адразу па пяці крытэрыях праўдзiвасці: сатэрыялагічнасць як ратавальная праўда вучэння; стыгматычнасць (stigmatic, кляймо) як пакута за хараство, генеалагічнасць, альбо высакародная пераемнасць пакаленняў у любові Божай, харазматычнасць як абдараваная годнасць служэння, канфесійнальнасць - або вызнанасць П у царкоўнай прыналежнасці.

"Нарадзіцца з вышніх" [Ян 3, 3] - значыць дабравольна прыняць Слова ад Духа Святога і Марыі-Дзевы, яе Беззаганнага сэрца. Госпад, народжаны Ізраілем, называе Сваёй маці Ім жа Самім заснаваную Царкву [Мц 12, 48]. Аддаўшы Яе на аякунства Свайму любімаму вучню [Ян 19, 27], Ісус чакае і ад нас падобных жа адносін да Сваёй Маці.

Вобразы Марыі і Марфы як сімвалы ўсходняй сузіральнасці Царквы і яе заходняй кемлівасці напаўняюцца генетычным зместам уваскросшага Лазара [Ян 11, 27], чатыры тысячагоддзі як чатыры дні скаванага каменнай глыбай асіміляцыі і знявагі ў плямёнах сусвету. Урэшце ён атрымлівае волю як права на свабодную прысутнасць альбо Парусію, здымаючую з Ізраіля спавівальныя палотнішчы яго слепаты, глухаты і нематы: “Бо гэта хачу вас, браты, пакінуць у няведанні аб таямніцы гэтай, кавы не марылі аб сабе, – што ажарственне ў Ізраілі адбылося часткова, да часу, покуль не ўвойдзе поўная колькасць пакаленняў; і ў такі спосаб, увесь Ізраіль уратуецца, як напісана: прыйдзе ад Сіёна Збавіцель і адыме агід у ад Якуба. І гэты збавіцель ім ад Мяне, калі здыму з іх грахі іх” [Рым 11, 25].

Марыя, Марфа, Лазар – такія розныя па вобразу, робяць адзінымі ў падабенстве Парусіі, якая “з Сіёна, Іерусаліма і да Яго” [Рым 11, 36]. Канфесійная прысутнасць у сваёй не мае значэння да яго вонкавай рэлігійнасці, але складаецца з унутранай прыналежнасці Хрысту і асабістага выбару царкоўнага служэння на сустрач з Ізраілем. Ізраіль, як і гарац Саломон не памрэ, пакуль не ўбачыць немаўлятку Хрыста, Божым імям ім “На паўстанне і падзенне шмат каго ў Ізраілі і ў аднаму нязгодаў” [Лк 2, 29]. Канфесійнасць верніка складаецца з царкоўнай споведзі і культурнай абазначэння, у якой прымножыць удзел усе сусветныя ўстановы, з якіх складаецца Ізраіль.

Канстытуцыя II Ватыканскага сабору “Радасць і надзея” высвятляе асобу як “галоўны крыніца і мера усіх дзяржаўных і грамадскіх устаноў” [Gaudium et spes, 25]. Царква – не дзяржаўная і не грамадская ўстанова. Але, як нявеста Ягняці [Адкр 22, 17], яна супольнасць асобаў, з’яднаных па прынцыпе любові: “Тыя азначаныя ў любові, якую мае да нас Бог, і ўверавалі ў Бог і ёсць любоў, і той, хто жыве ў любові, адбываецца ў Бога, і Бог жыве ў ім” [1 Ян 4, 15]. Ізраіль сцвярджае сітуацыю рашучага выбару: любоў да Бога альбо страх да чалавека. “Любоў не мае страху, але любоў дасканалая выганяе страх, таму што ў страху мучэнне. Той, хто баіцца, недасканалы ў любові” [1 Ян 4, 18]. Таму той, хто першым узлюбіў, той і першым узне на сустрач Парусіі.

П.17. Выбары	78
П.18. Палітыка	81
П.19. Жэрабя кінута	85
П.20. Пост	88
П.21. Пасха	91
П.22. духоўнасць	93
П.23. Харакство	96
П.24. Быць	99
П.25. Тройца	102
П.26. Слава	105
П.27. Храм	108
П.28. Лішак	111
П.29. "Не хочу иметь ребенка..."	116
П.30. Радаснае ганенне	117
П.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці	123
П.32. Час асабістай прысутнасці	127
П.33. Выбранасць	131
П.34. Ад сектанцтва да еднасці	134

III

ЭКЗИСТЭНЦЫЯЛЬНАСЦЬ	137
III.1. Успенне	138
III.2. Аўтэнтальная перспектыва ўзросту	142
III.3. Гэапсіхалагічная канфесійнасць асобы	150
III.4. Сямейная трагедыя экумены	153
III.5. Ідэя маці	156
III.6. Прафесія айцец	160
III.7. Сямейная парусія: "Сем хлябоў і дзве рыбы"	164
III.8. Вяртанне да сябе	169
III.9. Інтэралог	172
III.10. У сям'і не без нарцыса	176

III.11. Любоў не раздражняецца	180
III.12. Ружанец у псіхічным развіцці	183
III.13. "Лебядзінае паляванне"	188
III.14. Містыка	189
III.15. Алтарна-педагагічныя рэзажы	192
III.16. Педагагічныя прынцыпы асабістай свабоды	196

IV

ПІСЬМА ПАПЯТЭЯ ПРОПАВЕДЗЬ	203
IV.1. Псіхалагічны сэнс Евангелія	204
IV.2. Час казання	206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага	208
IV.4. "Хай будуць усе адно"	210
IV.5. Суд Божы	215
IV.6. Цуд Божы	218
IV.7. Навігацыя	221
IV.8. Экзарцызм, альбо выгнанне дэманаў	224
IV.9. Перамяненне Гасподняе	226
IV.10. Pietas – Шанаванне	228
IV.11. Не судзі	230
IV.12. Багацце ад Бога	232
IV.13. "Камень, адкінуты будаўнікамі"	234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа	236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага	240
IV.16. Шлюбная вячэра	243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра	245
POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА	249
ГЛАСАРЫЙ	251
ЛІТАРАТУРА	253